

Κίνδυνος εκδήλωσης οριακής «αυτιστικής» συμπεριφοράς στα παιδιά, λόγω ηλεκτρονικών συσκευών

Χαζεύοντας «έξυπνες» συσκευές

Γιατροί και εκπαιδευτικοί ανησυχούν για την υπερέκθεση στις οθόνες και τις επιπτώσεις που αυτή έχει στην ανάπτυξη της γλώσσας και των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών

ΤΟΥ ΜΑΡΙΟΥ ΠΟΥΛΛΑΔΟΥ

Καθόλου έκπληξη δεν αποτελεί το γεγονός ότι στη σημερινή εποχή τα smartphones και τα tablets έχουν πλέον αντικαταστήσει τα παιχνίδια μπάσκετ και ποδοσφαίρου στις αλάνες της γειτονιάς. Χαζεύοντας ατελείωτες ώρες μπροστά στις οθόνες των «έξυπνων» τηλεφώνων τους, τα παιδιά έχουν εδω και καιρό αφαιρέσει από τη λίστα των επιθυμιών τους τις κούκλες και τα στρατιωτάκια, αντικαθιστώντας τα με «έξυπνες» ηλεκτρονικές συσκευές. Παιδιά του δημοτικού, που βρίσκονται στην πιο αθώα και ανέμελη φάση της ζωής τους, αντί να αρχίζουν φυσιολογικά να κοινωνικοποιούνται, αντιθέτως, ξεκινούν να ζητούν, ή καλύτερα να εκλιπαρούν, γι' αυτές τις νέες μορφές της τεχνολογίας, με κίνδυνο να οδηγηθούν σταδιακά σε απομόνωση. Πέραν όμως από τις κοινωνικές διαστάσεις από τη χρήση της τεχνολογίας, και συγκεκριμένα των «έξυπνων» τηλεφώνων και υπολογιστών, σημαντικές φαίνεται πως είναι και οι επιπτώσεις στην υγεία και την ομαλή νοητική ανέλιξη των παιδιών.

Αριθμοί που σοκάρουν

Σήμερα υπολογίζεται ότι σχεδόν πάνω από 1,8 δισεκατομμύριο άνθρωποι διαθέτουν smartphones και χρησιμοποιούν τις συσκευές τους σε καθημερινή βάση, ενώ ο μέσος άνθρωπος εκτιμάται ότι ελέγχει την οθόνη του 150 φορές την ημέρα. Αυτή η ευρεία χρήση της τεχνολογίας παρατηρείται κυρίως από τα νεότερα μέλη της κοινωνίας μας, με τα δεδομένα στη Βρετανία να δείχνουν ότι σχεδόν το 70% των παιδιών μεταξύ 11 και 12 ετών χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο, με το ποσοστό αυτό να αυξάνεται σε σχεδόν 90% από την ηλικία των 14 ετών. Διαπιστώνεται επίσης ότι το 56% των παιδιών ηλικίας μεταξύ 10-13 αγόρασιν ήδη smartphone, ενώ σοκ προκαλεί το γεγονός ότι το 25% των παιδιών ηλικίας μεταξύ 2 και 5 ήδη διαθέτουν smartphone.

Προβλήματα αυτισμού

Η συνεχής χρήση της τεχνολογίας, όπως τα smartphones και τα tablets, έχει ως αποτέλεσμα τα σημερινά παιδιά να εμφανίζουν σημάδια οριακής «αυτι-

ΟΡΑΤΟΣ ο κίνδυνος απομόνωσης των παιδιών νεαρής ηλικίας.

ΣΕ ΕΙΚΟΝΙΚΑ περιβάλλοντα, τα παιδιά δεν χρειάζεται να ερμηνεύσουν τις λεπτές νύξεις της πραγματικής ζωής

στικής» συμπεριφοράς, προειδοποιεί ο ψυχίατρος Iain McGilchrist. Σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα της εφημερίδας «Telegraph», ο πρώην καθηγητής Λογοτεχνίας της Οξφόρδης, ο οποίος έχει κάνει επανεκπαίδευση ως γιατρός, ισχυρίζεται ότι τα παιδιά ηλικίας μόλις πέντε ετών γίνονται όλο και περισσότερο ανίκανα να διαβάζουν τις εκφράσεις του προσώπου ή δείχνουν εμπάθεια, σε σύγκριση με τα παιδιά των προηγούμενων γενεών. Ο ίδιος δήλωσε επίσης ότι υπάρχει αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που αναγκάζονται πλέον να εξηγούν στους μαθητές τους τι σημαίνουν οι διαφορετικές εκφράσεις του προσώπου.

Αδυναμία συγκέντρωσης

Σε συνομιλίες του με διάφορους καθηγητές, ο ψυχίατρος πληροφορήθηκε, επιπλέον, ότι περίπου το ένα τρίτο των μαθητών έχουν σοβαρά προβλήματα στη διατήρηση της προσοχής ή την κατανόηση των συναισθημάτων ή των εκφράσεων του προσώπου άλλων ανθρώπων. Τα αίτια του συγκεκριμένου προβλήματος, όπως ισχυρίζεται, οφείλονται στην αυξανόμενη παρουσία της τεχνολογίας στη ζωή των παιδιών. Σε δηλώσεις του στη «The Telegraph», ο δρ McGilchrist είπε: «Τα παιδιά περνούν περισσότερο χρόνο ενασχόλησης με μηχανήματα και με την

εικονική πραγματικότητα απ' ό,τι νήθιζαν στο παρελθόν, όπου δεν έχουν να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της πραγματικής ζωής», προσθέτοντας: «Σε εικονικά περιβάλλοντα, τα παιδιά δεν χρειάζεται να ερμηνεύσουν τις λεπτές νύξεις της πραγματικής ζωής, όπως όταν παίζουν με τα παιδιά στο δάσος». Χαρακτήρισε επίσης ανησυχητική την κατάσταση αλλαγής των οικογενειακών ρόλων και το γεγονός ότι τα παιδιά εγκαταλείπονται συχνά μπροστά από την οθόνη της τηλεόρασης ή του tablet.

Διάσταση απόψεων

Όστόσο, άλλοι ειδικοί υποστηρίζουν ότι το όλο ζήτημα είναι πιο περίπλοκο. Συγκεκριμένα, η δρ Nandia Reissland, ψυχολόγος του Πανεπιστημίου του Durham, κράτησε αποστάσεις από τη δήλωση του Gilchrist περί ανικανότητας των παιδιών να διαβάζουν συναισθήματα, χαρακτηρίζοντας τον ισχυρισμό αυτό κάπως υπερβολικό. Η ίδια πάντως πιστεύει ότι η απροθυμία των παιδιών να μιλήσουν και να εκδηλώσουν τα συναισθήματά τους ενδεχομένως να οφείλεται στο γεγονός ότι αυτά προέρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς.

Κοινωνικές και νοητικές επιπλοκές

Άκρως ενδιαφέρουσες είναι και οι πληροφορίες για το πώς τα smartphone

επηρεάζουν την παιδική ψυχολογία. Σύμφωνα με το ανεξάρτητο κοινωνικό δίκτυο ψυχικής υγείας της Μασαχουσέτης «Psych Central», η δρ Jenny Radesky, κλινική εκπαιδευτικός στο Ιατρικό Κέντρο Βοστώνης, δήλωσε πως άρχισε να ανησυχεί όταν παρατήρησε την έλλειψη αλληλεπίδρασης μεταξύ γονέων και παιδιών. «Τα παιδιά μαθαίνουν από τους γονείς τη γλώσσα, μαθαίνουν για τα συναισθήματά τους, για να μάθουν πώς να τα ρυθμίζουν. Παρακολουθώντας πώς, μαθαίνουν πώς να έχουν μια συνομιλία, πώς να διαβάζουν τις εκφράσεις του προσώπου των άλλων ανθρώπων. Και αν αυτό δεν συμβαίνει, τότε τα παιδιά έχουν έλλειψη από σημαντικούς παράγοντες ανάπτυξης». Είναι γεγονός ότι ο χρόνος μπροστά από την οθόνη απομακρύνει τα παιδιά από τη φυσική μάθηση και την εξερεύνηση του κόσμου μέσα από το παιχνίδι και τις διάφορες αλληλεπιδράσεις του περιβάλλοντος. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί είναι οι γιατροί και οι εκπαιδευτικοί που ανησυχούν ιδιαίτερα για το πώς η υπερέκθεση στην οθόνη αφής (touch-screen) μπορεί να επηρεάσει επιπλέον την ανάπτυξη του εγκεφάλου. Σε αυτό το πλαίσιο, σημειώνει το Psy Central, φαίνεται ότι η αύξηση του χρόνου της οθόνης παραμελεί εκείνα τα κυκλώματα-κέντρα του εγκεφάλου που ελέγχουν τις πιο παραδοσιακές μεθόδους μάθησης, όπως είναι η ανάγνωση, η γραφή και η συγκέντρωση.

Κριτική χρήση

Πέραν, όμως, από τις επικίνδυνες επιπτώσεις, υπάρχει και μια θετική διάσταση. Αν ένα iPad χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικούς σκοπούς -όπως η απόκτηση λεξιλογίου ή το διάβασμα ηλεκτρονικών βιβλίων- αυτό όντως μπορεί να βοηθήσει στην εκπαίδευση του παιδιού. Αλλά, όταν τα παιδιά στρέφονται σε ανόητο υλικό, που συχνά οι ερευνητές αποκαλούν «ηλίθιο», μπορεί άνετα να γίνει επιβλαβές. «Έχει ευρέως μελετηθεί ότι η αυξημένη έκθεση σε τηλεοπτικό χρόνο μειώνει την ανάπτυξη της γλώσσας και των κοινωνικών δεξιοτήτων του», επισήμανε η Radesky, προσθέτοντας ότι «η χρήση κινητών μέσων μαζικής ενημέρωσης αντικαθιστά το ποσό του χρόνου που θα μπορούσε να δαπανάται για συμμετοχή στην άμεση αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπων».

Ένα παιδί πεθαίνει κάθε τέσσερα λεπτά στην άσφαλτο

ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ παιδιά σκοτώνονται καθημερινά σε οδικές συγκρούσεις σε όλο τον κόσμο. Πιο συγκεκριμένα, κάθε τέσσερα λεπτά, ένα παιδί χάνει τη ζωή του στην άσφαλτο. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, περίπου 186.300 παιδιά πεθαίνουν κάθε χρόνο, ενώ εκατοντάδες άλλες χιλιάδες τραυματίζονται σοβαρά. Οι οδικές συγκρούσεις αποτελούν την πρώτη αιτία θανάτου σε ηλικίες 15-17 ετών. Ένα ποσοστό 38% των παιδιών που σκοτώνονται είναι πεζοί, ακολουθούν οι επιβάτες σε αυτοκίνητα με 36%, οι μοτοσυκλετιστές με 14% και οι ποδηλάτες με 6%.

Εκστρατεία REACTION

Τα στοιχεία δόθηκαν, σύμφωνα με ανακοίνωση, σε διάσκεψη Τύπου που πραγματοποιήθηκε χθες στο Ελληνικό Δημοτικό Σχο-

λείο & Νηπιαγωγείο GC School of Careers, παρουσία του Υπουργού Μεταφορών, και η οποία σηματοδότησε την επίσημη έναρξη των εκδηλώσεων για την Παγκόσμια Εβδομάδα Οδικής Ασφάλειας που εξαγγέλθηκε από τον ΠΟΥ με θέμα την «Οδική Ασφάλεια των Παιδιών». Η εκστρατεία διοργανώνεται από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό REACTION και τον Κυπριακό Σύνδεσμο Αυτοκινήτου σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους αρμόδιους φορείς, υπό τον τίτλο «savekidslivesinCyprus2015», την εβδομάδα 4-11 Μαΐου, σε όλη την Κύπρο. Ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων Μάριος Δημητριάδης τόνισε ότι η προστασία των παιδιών από κάθε κίνδυνο αποτελεί υπέρτατη ευθύνη της κοινωνίας. Θέτουμε όμως καθημερινά τα παιδιά μας σε θανάσιμο κίνδυνο, όταν τα μεταφέρουμε

με το αυτοκίνητά μας χωρίς να φροντίζουμε να είναι προσδεσμένα με ασφάλεια ή όταν δεν τηρούμε τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας, σημειώνει και κάλεσε τα παιδιά να πρωτοστατήσουν και όχι μόνο να τηρούν τα ίδια τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας, αλλά να απαιτούν την τήρησή τους κι από τους γονείς τους.

Ανίλικοι παραβάτες

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του REACTION και Αντιπρόεδρο του Πανευρωπαϊκού Φόρουμ Νέων για την Οδική Ασφάλεια, Μάριο Σταύρου, 23 παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών έχασαν την ζωή τους σε οδικές συγκρούσεις στην Κύπρο από το 2000. Παράλληλα οι νεκροί της ηλικιακής ομάδας 15-24 ετών φτάνουν τους 312. Χειρότερη χρονιά για την οδική ασφάλεια των παιδιών στην Κύπρο

ήταν το 2005, οπότε και είχαμε πέντε νεκρά παιδιά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, σύμφωνα με τον κ. Σταύρου, προκαλεί το γεγονός ότι στην Κύπρο, την περίοδο 2005-2009 είχαμε 4.324 ανήλικους παραβάτες τροχαίων αδικημάτων με τους 135 να είναι ηλικίας κάτω των 14 ετών. Ο Πρόεδρος του Κυπριακού Συνδέσμου Αυτοκινήτου σημειώνει ότι έχουν μελετήσει καθηκόν να προστατεύσουμε τα παιδιά από κάθε κίνδυνο, αλλά και να τα διδάξουμε πώς να προστατεύουν τους εαυτούς τους, εκφράζοντας τη βεβαιότητα ότι με τη συνεργασία των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών με κοινωνικούς φορείς και οργανισμούς, όπως ο Κυπριακός Σύνδεσμος Αυτοκινήτου και ο REACTION, η Κύπρος θα συγκαταλέγεται σύντομα ανάμεσα στις καλύτερες χώρες παγκοσμίως σε ό, τι αφορά την οδική ασφάλεια.